

Europols svar

Sammanfattning På det hela taget stöder Europol revisionsrättens slutsatser och rekommendationer, vilka bidrar till den pågående gemensamma lagstiftningsprocess som syftar till att ytterligare stärka Europols mandat och uppgifter. Revisionsrätten understryker behovet av att utbyta information med samarbetspartner och privata parter samt att hantera stora och komplicerade datamängder på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, med innovativa verktyg, för att kunna stödja EU-medlemsstaternas brottbekämpande myndigheter på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Effekterna av Europols stöd bedöms för viktiga inslag i verksamheten, till exempel gemensamma insattdagar och operativa arbetsgrupper, som har till syfte att störa så kallade mål med högt värde som bedriver grov organiserad brottslighet. Viktiga händelser vid Europeiska centrumet för bekämpning av människosmuggling sammanfattas på Europols webbplats, där även centrumets årsrapporter finns. Den undersökning som revisionsrätten genomförde som en del av sin granskning visade att 80 procent av de deltagande medlemsstaterna och samarbetspartnerna hade en grad av tillfredsställelse med det strategiska och operativa stöd som Europol tillhandahåller som var lika med eller översteg 7 (på en skala 1–10). Samtidigt hade 87 procent av svarspersonerna en grad av tillfredsställelse med den information som Europol tillhandahåller som var lika med eller översteg 7. Detta bevisar för Europol att det stöd som Europeiska centrumet för bekämpning av människosmuggling tillhandahåller har en påtaglig inverkan på de ansträngningar som görs av medlemsstaterna och andra länder. Att utöver den prestationsövervakning som för närvarande sker även omfördela personalresurser för att samla in statistiska uppgifter (till exempel om antalet gripanden) och kontrollera dem med medlemsstaterna och tredjeländerna anses inte vara genomförbart. Europol ser fram emot genomförandet av EU:s agenda för interoperabilitet och den därmed sammanhängande verksamheten, som kommer att bidra till att utöka antalet datakällor som Europol har tillgång till i sitt dagliga arbete.

VI Användningen av externa datakällor är avhängig av det tillämpliga rättsliga mandatet. Se även Europols svar på punkterna 33, 36 och 37.

VII För att genomföra sin del av EU:s agenda för interoperabilitet har Europol utarbetat en interoperabilitetsplan. I den beskrivs de åtgärder som ska vidtas hos Europol, bland annat tidsplaner, ansvarsområden och ömsesidiga beroenden för EES, Etias, Ecris-TCN, SIS, VIS, Eurodac och för verksamheter som inte specifikt har inkluderats i agendan för interoperabilitet (till exempel Prüm och Epris-Adep).

IX Europol stödjer medlemsstaterna på grundval av de specifika behoven i varje ärende och med tillgängliga verktyg och resurser. Europol vill framhålla den höga graden av tillfredsställelse med Europols stöd hos medlemsstaterna och våra partner utanför EU,

vilken visar att Europol sköter sitt uppdrag att stödja medlemsstaterna i deras arbete för att förebygga och bekämpa grov och organiserad brottslighet.

X Europol godtar samtliga rekommendationer.

25 Europol vill framhålla att byråns arbete också har som mål att medlemsstaterna ska ha tillgång till en komplett uppsättning relevanta uppgifter.

28 Europols roll som det europeiska navet för utbyte av information om brottslighet medför att byrån tillhandahåller en plattform för informationsutbyte, där Europol medverkar när det krävs strategiska och operativa analyser och stöd på EU-nivå. Parallellt med detta genomförs bilaterala och multilaterala informationsutbyten mellan medlemsstaterna och tredje parter. Antalet bilaterala meddelanden som utväxlas i Siena påverkar inte den information som utbyts med Europol kvalitativt eller kvantitativt.

33 Europol har ett nära samarbete med Interpol, och har redan direkt åtkomst till SIS II och indirekt åtkomst till Eurodac och PNR/API-uppgifter. Europol håller på att skaffa sig åtkomst till informationssystemet för viseringar (VIS). Användning av andra relevanta externa databaser, såsom in- och utresesystemet, kommer att möjliggöras i samband med genomförandet av EU:s agenda för interoperabilitet, i vilken Europol har en tydlig roll. Dessutom kan lagstiftaren överväga att ge tillgång till Prümramen.

36 Eurodacsystemet inrättades för att stödja behandlingen av asylansökningar, som sker på nationell nivå. Vidare får sökningar i Eurodacsystemet enligt artikel 21 i Eurodacförordningen bara göras "om jämförelser med uppgifter om fingeravtryck som lagras i informationsbehandlingssystem som är tekniskt och juridiskt tillgängliga för Europol inte lett till att den registrerade personens identitet kunnat fastställas."

I artikel 10 i PNR-direktivet fastställs att "Europol får lämna in en sådan begäran när detta är absolut nödvändigt för att stödja och stärka medlemsstaternas åtgärder för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda ett specifikt terroristbrott eller grovt brott i den mån brottet i fråga omfattas av Europols behörighet ...". Europol måste hörsamma kravet på absolut nödvändighet, och får således inte göra regelbundna eller systematiska stickprovskontroller.

37 I mars 2021 lämnade Europeiska datatillsynsmannen (EDPS) sitt yttrande om föregående samråd i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna i artikel 39 i Europolförordningen. Med tanke på att VIS är en administrativ databas måste Europol inrätta en central åtkomstpunkt och uppfylla de krav som EDPS ställer för att få tillgång till VIS. Att arbeta för att få åtkomst till VIS är en prioriterad fråga för Europol under 2021.

40 Tack vare genomförandet av QUEST kan tjänstemännen vid medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter göra sökningar och få åtkomst till Europols data via sina egna nationella informationssystem. Utvecklingen fortsätter genom QUEST+-initiativet, som ska göra det möjligt för medlemsstaterna att söka uppgifter om analysprojekt genom ett system med träff/icke träff.

41 För närvarande förs diskussioner om att ändra bestämmelserna i Europolförordningen så att medlemsstaterna får åtkomst för att kunna göra gemensamma analyser med Europol.

45 Europol understryker att Frontex inte får ta emot personuppgifter förrän Frontex har slutfört genomförandestegen.

48 När det gäller användningen av innovativ it-kapacitet är Europol bunden av kravet på föregående samråd med EDPS i artikel 39 i Europolförordningen. Inom ramen för den pågående översynen av ändringar av Europolförordningen skulle lagstiftaren kunna överväga en mekanism som både tjänar till operativ smidighet och dataskydd. Ett aktuellt exempel är planerna på att utveckla och använda en verktygslåda för maskinlärning (artificiell intelligens) för en högprofilerad operativ arbetsgrupp hos Europol, där det nuvarande förfarandet enligt artikel 39 i Europolförordningen hittills har tagit åtta månader räknat från det att ärendet öppnades (och det pågår fortfarande). Sådana tidsperspektiv är inte ägnade att ge ett effektivt svar på de hot som den organiserade brottsligheten, däribland it-brottsligheten, och terrorismen utgör.

52.1 Europol stöder också medlemsstaterna genom sekundära säkerhetskontroller vid mottagningscentrumen för migranter. Dessutom är de ärenden som Europol stöder främst inriktade på så kallade sekundära förflyttningar inom EU, i syfte att störa kriminella nätverk som smugglar in illegala invandrare.

54 Användningen av innovativa verktyg som artificiell intelligens för prestationsövervakning av känslig operativ verksamhet skulle behöva föregås av samråd med Europeiska datatillsynsmannen i enlighet med artikel 39 i Europolförordningen. Oberoende av det har inte Europol möjlighet att investera betydande ekonomiska och mänskliga resurser i rapporteringsmekanismer från sin årliga budget och motsvarande tjänsteförteckning. Att utöver den prestationsövervakning som för närvarande sker även omfördela personalresurser för att samla in statistiska uppgifter (till exempel om antalet gripanden) och kontrollera dem med medlemsstaterna och tredjeländerna anses inte vara genomförbart. Det är också tveksamt om resultatet av att investera resurser i sådana rapporteringsmekanismer skulle bli tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet. Vi hänvisar till revisionsrättens iakttagelser i punkt 57 om de försök som Eurostat har gjort.

55 Europol utarbetade 9 426 operativa rapporter och 313 strategiska och tematiska rapporter under 2019. Mer än hälften (5 322) av de operativa rapporterna handlade om grov och organiserad brottslighet. Insamling av uppgifter om och övervakning av resultaten i medlemsstaterna skulle kräva betydande resurser och ändrade prioriteringar, både för Europol och medlemsstaterna. Europols uppdrag är att stödja medlemsstaterna, och det har tydligt visats att de är nöjda med de produkter och tjänster som Europol tillhandahåller.

56 Se svaret på punkt 54.

58 Se svaret på punkt 54.

60 Empact (Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot) och de operativa handlingsplanerna hanteras av Europol.

62 Europol har också samlat in uppgifter om antalet prioriterade ärenden som rör dokumentbedrägerier och prioriterade ärenden där finansiella data analyseras.

Uppnåendet av prestationsindikatorer på områdena dokumentbedrägeri och penningtvätt är beroende av vilka insatser som görs på nationell nivå.

Europol framhåller att EU-enheten för anmälningar om innehåll på internet (IRU) under samma år överskred sina mål i fråga om terrorisminnehåll online (som är EU IRU:s främsta uppgift), trots att enheten även hanterade andra uppgifter (till exempel EU:s krishantering och förordningen om terrorisminnehåll online) inom ramen för befintliga resurser. Målet missades med motsvarande cirka 1 procent av det sammantagna nätinnehåll som EU IRU bedömde.

65 Av skäl som sammanhänger med resurseffektivitet, antalet ärenden och tillgängliga resurser dokumenteras inte alla steg (som leder till beslut om huruvida ett ärende ska tilldelas prioritetsstatus) fullt ut. Grundliga bedömningar görs av mål med högt värde och relaterade operativa arbetsgrupper. Till följd av principen om äganderätt till uppgifter i artikel 19 i Europolförordningen kunde operativa data inte göras tillgängliga för revisionsrätten.

66 Europol framhåller att de tillgängliga resurserna för ärendehantering har varit oförändrade under perioden i fråga.

69 När det gäller Sydösteuropeiska centrumet för brottsbekämpning (Selec) måste man beakta att fyra av medlemmarna i Selec är EU-medlemsstater som utgör en integrerad del av Europol, medan de återstående sju medlemsländerna i Selec är samarbetspartner med Europol, och har sambandskontor (utom Bosnien och Hercegovina) som tredje parter vid Europol. Således ingår alla medlemmar i Selec redan direkt i Europolsamarbetet. Detsamma gäller alla de 12 medlemmarna i polissamarbetskonventionen för Sydösteuropa. Dessutom har Europol direkt tillgång till nätverket Baltcom via de baltiska EU-medlemsstaterna.

70 Inledningen av förhandlingar om dessa arbetsmetoder kommer att tidigareläggas i linje med den externa strategi för 2021–2024 som Europols styrelse antog i juni 2020.

Rekommendation 1 Europol godtar rekommendationen.

Rekommendation 2 Europol godtar rekommendationen.

79 Se svaret på punkt 54.

80 Se svaret på punkt 62.

Rekommendation 3 Europol godtar rekommendationen.

Rekommendation 3 a Eftersom medlemsstaterna och partner utanför EU inte har någon lagstadgad skyldighet att tillhandahålla denna information kommer Europol att uppmana dem att göra det.

Rekommendation 3 b Huruvida de efterfrågade indikatorerna kan fastställas beror på om det går att få bukt med den situation som vi hänvisar till i svaret på punkt 62.

81 Se svaret på punkt IX i sammanfattningen.

82 Europol tillämpar ett strukturerat tillvägagångssätt i fråga om sina externa förbindelser, på basis av den externa strategi som har antagits av Europols styrelse. Europol utgör den största samarbetsplattformen för brottsbekämpning på EU-nivå. Exempelvis ingår medlemsländerna i Selec i Europolsamarbetet (se svaret på punkt 69).

Rekommendation 4 Europol godtar rekommendationen.

Rekommendation 4 b Av resursskäl kan det vara omöjligt att registrera alla beslut och dokumentera poängsättningen av alla ärenden. Europol tillämpar en konsekvent prioriteringsprocess, särskilt i fråga om mål med högt värde och operativa arbetsgrupper.